



نی - حمایت کننده رسانه های آزاد در افغانستان

دیدبان رسانه ها

گزارش دوازدهم آزادی ژورنالیسم در افغانستان

عزیزان ...

تحلیلگر و مسئول دیده بان رسانه ها

عرصه کاری برای خبرنگاران در افغانستان روز به روز تنگ تر شده و گزارش دهی دشوار تر می شود. زمانی که پارلمان افغانستان نو تأسیس شد امید می رفت که روز به روز برخورد با خبرنگاران قانونی تر گردد و حق تلفی این قشر کمتر شود ، اما بر عکس حالت بدتر شد و حتی یکی از اعضاء پارلمان با زیر پا نهادن تمامی قوانین و لایحه ها در داخل تالار شورای ملی بدون هیچ گونه دلیلی اقدام به لت کوب یک خبرنگار نمود. در پهلوی این خبر، خبر هایی دیگری نیز که بسیار مایوس کننده است به ما رسیده است که در ذیل گزارشات مفصلی از این موارد که در مجموع می شود گفت مشکلاتی است که خبرنگاران و نهاد های رسانه نی با آن مواجه شده اند تهیه شده است که ابتدا عناوین این گزارشات:

- ◀ فلمبردار تلویزیون طلوع در میان تالار ولسی جرگه یا مجلس عوام توسط یکی از وکلا زمانی مورد لت و کوب قرار گرفت که مصروف فلم برداری از صحنه برخورد های فیزیکی میان اعضای مجلس عوام بود.
- ◀ خبرنگاران تلویزیون خصوصی آئینه از طرف محافظین معاون رئیس جمهور در کابل مورد لت و کوب قرار گرفتند.
- ◀ میرویس امینی مدیر مسئول ماهنامه جوان حواک از طرف والی ولایت خوست مورد تهدید قرار گرفت.
- ◀ در تظاهراتی در کابل تلویزیون خصوصی آریانا متحمل خسارات سنگین مالی شد.
- ◀ از روز بین المللی آزادی مطبوعات در کابل تجلیل به عمل آمد.
- ◀ انجمن رادیو های مستقل افغانستان ایجاد شد.

1. فلمبردار تلویزیون طلوع مورد لت و کوب یکی از اعضای ولسی جرگه یا مجلس عوام قرار گرفت:

به تاریخ 17 ثور 1385 زمانی که در یک جلسه علنی شورای ملی بحث روی بودیجه مالی سال 1385 دولت افغانستان جریان داشت و نوبت به ملالی جویا نماینده مردم فراه در این جلسه رسید ، وی با تغییر موضوع به انتقاد از مجاهدین پرداخته و جلسه را به تشنج کشانید ، که این تشنج به برخورد های فیزیکی بین وکلا انجامید ، مخالفین خانم جویا با پرتاب بوتل های پلاستیکی آب وی را تهدید میکردند . فلمبردار تلویزیون طلوع امید یکمکش از جریان این زد و خورد فلمبرداری می نمود که ناگهان توسط خیال محمد حسینی وکیل

غزنی در شورای ملی مورد لت و کوب و توهین قرار گرفت ، امید یکمنش در این مورد میگوید " زمانی که من مصروف فلمبرداری از جریان حالت متشنج بین وکلا بودم ناگهان توسط یکی از وکلا مورد لت و کوب قرار گرفته و بعداً از طرف مسئولین امنیتی از تالار شورای ملی اخراج شدم "

خیال محمد حسینی وکیل مردم غزنی در مصاحبه با رسانه ها از این که امید یکمنش را را لت و کوب نموده باشد انکار نموده و گفته است " من صرف برایش توصیه کردم که از این صحنه ها فلمبرداری نکند".

اما تصاویری که از تلویزیون طلوع نشر شد این را نشان میدهد که از طرف خیال محمد حسینی ضرباتی بر امید یکمنش وارد شده باشد . داوود شاه مل خبرنگار رادیو سلام وپندار که در صحنه حاضر بود نیز در مورد این موضوع میگوید " خیال محمد حسینی چنان سیلی ئی بر روی امید یکمنش زد که من در فاصله تقریباً 50 متری صدای آن را شنیدم".

جنرال شیر عزیز کامه وال مسئول امور امنیتی شورای ملی در مورد این که چرا فلمبردار تلویزیون طلوع را بعد از این برخورد از تالار اخراج نمودند گفت " مسئولین امنیتی برای این که به تنش پایان داده باشد فلمبردار تلویزیون طلوع را برای چند لحظه از تالار خارج ساختند " با این حال کامه وال هم چنان میگوید " چون بعد از بروز این جنجال بلافاصله جلسه شورای ملی ختم شد و تمام وکلا و خبرنگاران از تالار بیرون شدند و زمانی که در تالار شورای ملی جلسه جریان نداشته باشد مسئولین امنیتی به هیچ کسی اجازه داخل شدن به تالار را نمی دهد به شمول خبرنگاران"

بعد از بروز این حادثه ، از طرف مسئولین دارالانشاء شورای ملی فشار بر خبرنگاران زیاد شد و روا دید یا کارت های دخول به شورای ملی اضافه تر از 200 خبرنگار لغو شد. زمان که دیدبان رسانه ها دلیل این فشار را جویا شد یکی از مسئولین دفتر مطبوعاتی دارالانشاء شورای ملی گفت " چون تعداد خبرنگاران که اجازه دخول به شورای ملی را داشتند زیاد شده بود ما بر آن شدیم تا این تعداد را کم کنیم ، این لغو روادید ها (کارت های دخول) ارتباطی با برخورد خیال محمد حسینی با فلمبردار تلویزیون طلوع ندارد"

مسئولین تلویزیون طلوع در یک مصاحبه با دیدبان رسانه ها بعد از وقوع این حادثه این عمل وکیل شورای ملی را محکوم نموده و آن را مخالف قانون و عرف مروج خوانده و گفتند که ما این موضوع را رسماً به شکل مکتوبی با لوی حارنوالی و کمسیون بررسی تخطی رسانه ها در میان گذاشتیم و قانوناً آن را پیگیری میکنیم . به گفته این مسوولین تا به حال از طرف لوی حارنوالی اقدام رسمی بر علیه خیال محمد حسینی نشده است.

اتحادیه ملی ژورنالیستان افغانستان نیز این عمل وکیل شورای ملی را به تاریخ 19 ثور تقبیح نموده و طی یک نشستی در تالار بین المللی مطبوعات با اشتراک ده ها تن از خبرنگاران آن را مورد انتقاد قرار داد. احمد غوث زلمی رئیس اتحادیه ملی ژورنالیستان افغانستان گفت برای این که خبرنگاران خوبتر با مشکلاتی که در راه اجرای وظایف شان با آن مواجه میشوند مبارزه کنند باید منسجم شوند زلمی هم چنان افزود" اگر ما(خبرنگاران)یک پارچه نباشیم امروز سیلی خوردیم فردا لگد خواهیم خورد و مشکلات ما روز به روز فزونی خواهد یافت". همچنان تعدادی از خبرنگاران مقیم در ولایت بلخ نیز این حادثه را به تاریخ 22 ماه ثور با اجتماع در مقابل دفتر ساحوی کمسیون حقوق بشر تقبیح نموده و خواهان پیگیری قانونی این قضیه از طرف منابع مربوط شدند.

2. خبرنگاران تلویزیون خصوصی آئینه از طرف محافظین معاون رئیس

جمهور مربوط ریاست دهم امنیت ملی در کابل مورد لت و کوب قرار گرفت:

سه تن از ژورنالیستان تلویزیون غیر دولتی آئینه به تاریخ ششم جوزای 1385 توسط موظفین امنیتی ریاست دهم امنیت ملی در شهر کابل لت و کوب شدند .

ناصر احمدی یکی از خبرنگاران که در جریان لت و کوب دستش کسر برداشته است در یک مصاحبه با گزارشگر دیدبان رسانه ها گفت " روز شنبه زمانی که ما جهت پوشش دادن جلسات شورای ملی از دفتر خود که در ساحه وزیر محمد اکبر خان موقعیت دارد به طرف شورای ملی در حرکت بودیم در مسیر راه در نزدیکی قصر صدارت عظمی عبور و مرور وسائط بر روی جاده عمومی به خاطر عبور کاروان موترهای حامل معاون دوم ریاست دولت برای مدت زمانی مسدود بود وقتی که جاده باز شد به عراده جات دیگر اجازه عبور داده شد اما موتر حامل خبرنگاران تلویزیون آئینه توقف داده شد و زمانی که موظفین امنیتی این را فهمیدند که ما مربوط تلویزیون آئینه هستیم با پرخاشگری شروع به زدن ما کردند و دست من را

شکستاندند" در جریان این لت و کوب بشیر عاصم فلمبردار و رفیع وثوق دیگر خبرنگار تلویزیون آئینه نیز زخمی شدند.

همایون خیری رئیس نشرات تلویزیون آئینه در یک کنفرانس مطبوعاتی این عمل موظفین امنیتی را تقبیح نموده و آن را شرم آور خواند و خواهان پیگیری قانونی این قضیه شد.

یکی از مسئولین ریاست دهم امنیت ملی که نخواست نامش افشاء شود در یک مصاحبه با دیدبان رسانه ها گفت "به تاریخ ششم جوزا معاون دوم ریاست دولت از مسیر متذکره در حال عبور بود که شبکه امنیتی شان از طرف فلمبرداران تلویزیون آئینه فلمبرداری شد که این یک عمل ممنوع است و از طرف کارمندان ما از این عمل ممانعت شدند" این منبع افزود " کارمندان ما دست ناصر احمدی را نشکستانده ، احمدی بدون آنکه دستش شکسته باشد برای صحنه سازی آن را بسته و به گردن خود آویزان کرده است"

به تاریخ هفتم جوزای 1385 در یک جلسه که از طرف تلویزیون آئینه در تالار میوند در کابل دایر شده و در آن تعداد زیادی از خبرنگاران، روسای اتحادیه های ژورنالیستان و استادان پوهنهی ژورنالیزم اشتراک کرده بودند، اشتراک کنندگان، این واقعه را تقبیح نموده و خواستار بررسی جدی آن شدند. دکتر عصمت اللهی استاد پوهنهی ژورنالیزم در جریان این جلسه گفت " این برخورد نه اولین است و نه هم آخرین خواهد بود ، از زمانی که رسانه ها به کار خود آغاز نموده اند دست اندرکاران آن با مشکلات گوناگونی روبرو شده اند " عصمت اللهی برای رهایی از مشکلات دنیوی اقدامات را برشمرد. در قدم اول وی اقدامات فوری را پیشنهاد کرد که شامل صدور اعلامیه ها عنوانی رئیس جمهور ، شورای ملی و ارگان های قضائی و تبلیغ آن از طریق رسانه ها بود . و در قدم دوم وی پیشنهاد نمود تا تغییراتی در قانون رسانه ها بیاید تا به اساس آن بتوان مصنویت خبرنگاران را تأمین کرد.

احمد غوث زلمی رئیس اتحادیه ملی ژورنالیستان افغانستان لت و کوب خبرنگاران را به سنگ زدن به خانه زبور تشبیح کرده و از ارگان های امنیتی خواست تا افراد خود را از حقوق ژورنالیستان باخبر ساخته و به آنها شیوه برخورد با ژورنالیستان را آموزش دهند.

در این محفل از محمد صدیق افغان رئیس مرکز تحقیقات ریاضی فلسفی جهان نیز دعوت شده بود. وی طی سخن رانی که داشت در کنار اظهار تأسف از وقوع این حادثه با اعلام اعتصاب بیست و چهار ساعته غذایی از طرف خودش خواست تا توجه مسئولین را به این موضوع جلب نموده باشد که در آینده از وقوع چنین حوادث تا حد امکان جلوگیری به عمل آید.

3. میرویس امینی مدیر مسئول ماه نامه حواک از طرف والی ولایت خوست تهدید شد.

میرویس امینی مدیر مسئول ماه نامه حواک در ولایت خوست در مصاحبه با دیدبان رسانه ها در این مورد ابتدا چنین گفت:

رسم بر آن است ، زمانی که مظنونی به ظن جرمی از طرف مسئولین امنیتی دستگیر میشود روی وی سیاه سپاه نموده و در شهر می گردانند . فرد مذکور از طرف مردم عام با رومی و میوه های گندیده مورد هدف قرار داده شده و توهین و تحقیر میگردد . میرویس امینی در ادامه این مصاحبه افزود " من به تاریخ چهاردهم ثور با یک چنین موضوع در شهر خوست مواجه شدم که آن را با قانون اساسی و غیره قوانین فرعی کشور خود در تضاد دیدم ، بناءً یکی از خبرنگاران ماه نامه خود را جهت بررسی این موضوع و تهیه گزارشی در مورد آن به قوماندانی امنیه فرستادم ، مسئولین قوماندانی امنیه به خبرنگار ما گفته بود که ما این عمل را به فرمان والی خوست معراج الدین پتان اجرا میکنیم بناءً جواب دادن در مورد آن به ما ارتباط ندارد ، بناءً من به مقام ولایت مراجعه نموده و در مورد خواهان مصاحبه با والی شدم ، والی نیز بدون کدام مشکل خاصی به من فرصت مصاحبه داد. "

میرویس امینی می افزاید " زمانی که من به حضور والی حاضر شدم و به سوالات خود آغاز نموده و برایش گفتم که سیاه کردن روی مظنونین را به اساس کدام اصل قانونی امر میدهد والی در جوابم گفت که ما این عمل را به اساس عرف قبیله وی منطقه انجام میدهم، سوال دوم من این بود که به اساس ماده بیست و پنجم قانون اساسی افغانستان برائت زمه حالت اصلی است و تا زمانی که شخص به اساس حکم محکمه باصلاحیت محکوم نشده باشد بی گناه شمرده میشود آیا شما این ماده قانون اساسی را زیر پا نکرده اید، والی با شنیدن این سوال شروع به دشنام دادن و توهین من کرد و اخطار داد که اگر این گزارش از طرف شما نشر شود من تو را همکار افراد مضمون بازداشت شده دانسته و جای تو در کنار آنها در زندان خواهد بود."

دیدبان رسانه ها موضوع را از طریق تلفون از والی خوست معراج الدین پتان پرسید. آقای پتان در جواب این سؤال می گوید که آنها چندین ماه قبل یک تن که به تجاوز جنسی علیه یک طفل متهم بود رویش را سیاه کرده و وی را در مقابل انظار عامه قرار داده بودند تا برای دیگران عبرت باشد، پتان میگوید که صرف همان یکبار آنها این چنین کاری را کرده اند و بس. والی خوست میرویس امینی را متهم به دست داشتن با دزد ها و راهزنان میکند و میگوید " من هرگز وی را تهدید نه کرده ام که او را به زندان خواهم افکند.

والی خوست در مورد میرویس امینی می افزاید که وی صرف به نام خیرنگار است و شخصیتی خوبی ندارد پتان علاوه کرد که من 25 سال را در امریکا گذرانده ام و از اصول دموکراسی و لبرالیزم بسیار خوب خبر دارم و همواره به رسانه ها و خیرنگاران کمک های مادی نموده و آنها را در عرصه کاری شان تشویق میکنم هرگز کاری نخواهم کرد که منجر به محدودیت کار رسانه ها در ولایت خوست شود.

4. تلویزیون خصوصی آریانا متحمل خسارات سنگین مالی شد:

به تاریخ 8 جوزای سال 1385 در اغتشاشاتی که در نتیجه حادثه ترافیکی وسایط نظامی نیرو های امریکائی با عراده جات ملکی در ساحه سرای شمالی کابل رخ داده بود ، تلویزیون خصوصی آریانا نیز متحمل خسارات سنگین مالی شد. به گفته عبدالغنی مدقق یک تن از مسئولین تلویزیون آریانا ، آنها در جریان این اغتشاشات 500000 دالر امریکائی خساره مند شده اند.

به گفته این منبع چهار عراده موتر جدید صفر کیلومتر که در مقابل ساختمان این تلویزیون پارک بود توسط مظاهره چپان حریق شد، یک عراه موتر دیگر مربوط این تلویزیون در ساحه سرای شمالی خسارات جدی برداشت و فلمبردار این تلویزیون مورد لت و کوب قرار گرفته و کمره اش نیز شکستانده شده بود ، استحکامات امنیتی که در مقابل دفتر تلویزیون آریانا ایجاد شده بود نیز از طرف مظاهره چپان تخریب شد.

عبدالغنی مدقق ارگان های امنیتی را متهم به سهل انگاری در اجرای وظایف شان کرده افزود " زمانی که تلویزیون آریانا مورد حمله دزدان و اشخاص فرصت طلب قرار گرفت این تلویزیون مکرراً تقاضای کمک از نیروهای امنیتی از طریق تلویزیون می نمود ولی از طرف نیروهای امنیتی مانند پولیس و اردوی ملی به ما کدام کمکی نرسید و دزدان با دل بیغم همه چیزی که در دسترس شان قرار داشت را تاراج و یا هم از بین بردند و زمانی که دزدان میخواستند به دفاتر تلویزیون آریانا برای چپاول و تخریبکاری داخل شوند از طرف کارمندان این تلویزیون با دست خالی با آنها مقابله شد و به عقب رانده شدند. "

دفتر سخنگوی وزارت داخله در تماس تلفونی با دیدبان رسانه ها تاخیر در رسیدن نیروهای امنیتی به محل واقعه را تائید نموده و دلیل آن را وجود مشکلات در راه های که به تلویزیون آریانا منتهی میشود دانست.

اکثر کارشناسان و مسئولین بلند رتبه دولتی نیز این را تائید میکنند که ارگان های امنیتی در جریان اغتشاشات روز هشتم جوزا وظایف شان را به طوری که لازم بود اجرا نکردند.

قابل ذکر است که در جریان این اغتشاشات به تعدادی پوسنه های امنیتی و وسایط نقلیه پولیس ، دفاتر موسسات غیرحکومتی داخلی و خارجی ، مغازه ها و دکان های شخصی رستوران ها ، هتل ها و غیره اماکن خصوصی و عامه خسارات هنگفت مالی وارد شده و اضافه تر از 10 نفر نیز زندگی شان را از دست دادند.

5. برای نخستین بار به مناسبت روز جهانی آزادی مطبوعات از 10 تن

خبرنگار افغان تقدیر به عمل آمد:

به تاریخ سوم می سال 2006 سیزدهم ثور سال 1385 از روز جهانی مطبوعات طی محفلی در مهمان خانه کاروان سرای کابل تجلیل به عمل آمد. این محفل توسط دفتر نی- حمایت کننده رسانه های آزاد افغانستان به همکاری دفتر انترنیوز در افغانستان، UNESCO (اداره آموزشی، علمی و فرهنگی سازمان ملل متحد) ، اداره انکشافی سازمان ملل متحد یا UNDP ، اتحادیه اروپایی و اداره انشکافی ایلات متحده امریکا USAID برگزار شده بود.

در این محفل که در آن تعداد زیادی از اراکین دولتی ،کارمندان رسانه های ملی از سراسر کشور، نماینده های سازمان های بین المللی و دیگر علاقه مندان اشتراک نموده بودند سرپرست وزارت اطلاعات، فرهنگ و توریسم

سید مخدوم رهین در سخن رانی خود دست آورد های چهار سال گذشته در عرصه مطبوعات را عالی خوانده و گفت که باید کوشش شود تا این آزادی بدست آمده حفظ شود و طوری کار شود تا دوباره از دست نرود. خبرنگار روزنامه نیویارک تایمز کارلوتاگال نیز در این محفل سخن رانی کرد و گفت با وجود آن که اکثراً خبرنگاران در دست رسی به منابع مشکلاتی دارند اما باز هم باید کوشش کنند تا گزارش های خوب و موثر و دلچسپ تهیه کنند.

در جریان این محفل بخش از پیام سرمنشی سازمان ملل متحد کوفی عنان به مناسبت روز جهانی آزادی مطبوعات توسط دومینیک مدلی مسئول ارتباطات عامه دفتر انکشافی سازمان مللی متحد UNDP خوانده شد، در پیام سرمنشی سازمان ملل آمده بود "بیابید در روز جهانی مطبوعات این را درک کنیم که رسانه های ملی و بین المللی تنها از تغییرات گزارش نمیدهند بلکه خود رسانه ها یکی از عوامل اصلی تغییرات هستند". بعد از آن سه تن از خبرنگاران افغان هر یک نورالله نوری خبرنگار رادیوی سلام و وطندار در ولایت قندهار، حبیب الرحمن ابراهیمی خبرنگار آژانس خبری پژواک در کابل و اجمل خالقیار خبرنگار رادیو سلام و وطندار در هرات از آن مشکلاتی برای حاضرین یاد آوری کردند که در جریان کارشان با آن مواجه شده بودند. در اخیر این محفل 10 تن از خبرنگاران برجسته و سخت کوش، هر یک:

1:- اجمل خالق یار خبرنگار رادیو سلام و وطندار در ولایت هرات

2:- مسعود قیام گزارشگر تلویزیون طلوع تلویزیون طلوع

3:- عزت الله خواب خبرنگار آژانس خبری پژواک

4:- ولی الله شاهین خبر نگار تلویزیون الجزیره

5:- سید احمد قانع مدیر مسئول ماه نامه گل نارنج

6:- عبدالجبار بازار خبرنگار تلویزیون آئینه در شیرخان

7:- شیرشاه همدرد خبرنگار رادیو آزادی در ولایت ننگرهار

8:- عطاالله عیبیدی خبرنگار رادیو سلام و وطندار در ولایت تخار

9:- کاترین وداع مدیر مسئول روزنامه چراغ

10:- رونا مدیر مسئول رادیو قوباش که موقعیت آن در ولایت شیرخان میباشد.

که با وجود شرایط بد به کارشان ادامه داده اند از طرف موسسات تدویر کننده این محفل تقدیر به عمل آمده و برای هر یک شان مبلغ پنج هزار افغانی معادل 100 دالر امریکایی و تقدیر نامه اهدا شد.

قابل تذکر است که در سال 1993 از طرف مجمع عمومی سازمان ملل متحد روز سوم می به عنوان روز جهانی آزادی مطبوعات اعلان شد که از آن تاریخ تا به حال همه ساله از این روز در تعدادی از کشورهای جهان تجلیل به عمل میآید.

6. انجمن رادیو های مستقل افغان به همکاری دفتر نی ایجاد شد

انجمنی از 31 رادیوی محلی مستقل افغانستان ایجاد شد. در طی نشست 3 روزه که از تاریخ 30 اپریل آغاز شده بود در پهلوی ایجاد این انجمن، رئیس، معاونین و اعضاء هیئت رئیسه آن نیز توسط مدیران رادیوهای 31 گانه ویا نمایندگان شان انتخاب شدند. استاد نجیب نصیر مدیر مسئول رادیو ظفر پغمان به صفت رئیس این انجمن و روزه بهروز مدیر مسئول رادیو آمو که در بدخشان موقعیت دارد و علی عرفانی مدیر مسئول رادیو بامیان به صفت معاونین این انجمن در طی یک رای گیری انتخاب شدند. در کنار این هیئت رهبری 9 نفره که رئیس و معاونین نیز شامل آن هستند مشخص شد.

در جریان نشست این انجمن، هیئت رئیسه موظف شد تا اقدام به طی مراحل ثبت و راجستر این انجمن در وزارت عدلیه نمایند.

قابل تذکر است که عجالتاً مقر این انجمن در داخل دفتر نی در کابل میباشد که از طرف اداره نی در اختیار این انجمن قرار گرفته، در پهلوی آن تسهیلات مانند برق، انترنت و یک پایه کمپیوتر نیز برایشان فراهم شده است گفتنیست که مسئول هماهنگ کننده شبکه رادیویی دفتر نی با این انجمن از نزدیک همکاری خواهد کرد.

باید گفت که استیضای رادیویی این انجمن را تشکیل داده اند قبلاً توسط دفتر انترنیوز (موسسه بین المللی که از سال 2002 در افغانستان در عرصه رسانه ها مشغول فعالیت میباشد) ایجاد شده بودند.

خواننده های محترم میتوانند نظریات و پیشنهادات خود را در مورد این خبرنامه و همچنان هر نوع مشکلات که خبرنگاران و رسانه ها با آن مواجه میشوند را به آدرس های ذیل با ما در جریان بگذارند تا ما با پیگیری آن بتوانیم کاری برای دور کردن آن مشکلات کرده باشیم.

عزیزا... حبیبی
تحلیل گر و مسئول دیدبان رسانه ها
نی - حمایت کننده رسانه های آزاد در افغانستان
azizullah@nai.org.af
شماره موبایل +9370293970

جاوید احمد
محقق رسانه ها
jawid.ahmad@nai.org.af

برای به دست آوردن کاپی های برقی این گزارش به آدرس ذیل مراجعه فرمائید.
www.nai.blogfa.com

یادآوری:

- 1- به خاطر حفظ محرمانگی و ملاحظات امنیتی که در برابر گزارش دهنده راجع به گزارش های تهدید و تخویف وجود دارد، برای نی ممکن نبود تا جهت اثبات رویدادها مساعی بیشتر تحقیقاتی را انجام دهد.
- 2- این خبرنامه به کمک بخش ابتکارات دوره انتقالی دفتر انکشاف بین المللی ایالات متحده آمریکا، تحت شرایط اعانه شماره HAD-G-00-02-00066-00 و تحت پروژه کمکی شماره ASIE/2005/16775/106772 اتحادیه اروپا تهیه گردیده است.
- 3- هیچیک از مواد متذکره در این گزارش بدون اجازه نی نباید دوباره به چاپ برسد.
- 4- نظریات ارائه شده در این گزارش مربوط به مؤلف آن بوده و لزوماً منعکس کننده نظریات دفتر انکشاف بین المللی ایالات متحده آمریکا و کمیسیون اروپا نمی باشد.

